KULMÂKIVI

SUOMEN TEOLOGISEN INSTITUUTIN TIEDOTUSLEHTI 3/2025
KULMAKIVENÄ ON ITSE KRISTUS JEESUS (EF 2:20)

OIKEUSTILA LIUKUVALLA PINNALLA S. 2

HAKU KANDIKOULUTUKSEEN ON AUKI S. 3

SIUNATTUA KESÄÄ KAIKILLE!

OIKEUSTILA LIUKUVALLA PINNALLA

”Ja kun laittomuus lisääntyy, monien rakkaus kylmenee.” (Matt. 24:12) Tämä lyhyt virke Jeesuksen lopunaikojen kuvauksessa on noussut viime aikoina usein mieleen. Alkutekstissä käytetty kreikan kielen sana ”laittomuus, anomia” tarkoittaa tilaa, jossa joku elää ilman lakia, joko siksi, että ei tunne sitä tai siksi, että tietoisesti rikkoo sitä, sekä lain halveksuntaa ja rikkomista, vääryyttä ja jumalattomuutta.

Jeesus puhuu ajasta, jolloin laittomuus pääsee valtaan. Tästä on varmasti voinut nähdä piirteitä eri aikoina eri kulttuureissa, mutta erityisesti viime vuosisadalta lähtien länsimaissa postmodernit ideologiat ovat erikoistuneet dekonstruoimaan eli purkamaan yhteiskuntajärjestystä.

Viime aikoina näitä laittomuuden ideologian kaikuja on saatu kuunnella piispainkokouksen 3.6. antamassa pastoraalisessa ohjeessa, joka pyrkii mitätöimään kirkolliskokouksen toukokuussa tekemän päätöksen hylätä piispainkokouksen esitys sukupuolineutraalin avioliittokäsityksen hyväksymisestä.

Kirkkojärjestyksen mukaan piispojen tehtävänä on ”tukea ja ohjata pappeja heidän työssään sekä valvoa, että he hoitavat pappisviran ja papin virkansa velvollisuudet kirkon tunnustuksen, kirkkolain ja kirkkojärjestyksen sekä niiden nojalla annettujen määräysten mukaan”. (KJ 4:4, 2. mom.) Antamansa lupauksen (KJ 4:3) mukaan heidän tehtävänään on myös valvoa, että papit toimivat kirkon lain ja järjestyksen mukaan.

Tämän tehtävän piispat ovat laiminlyöneet jo ennen kirkolliskokouksen päätöstä jättämällä puuttumatta kirkon säännösten vastaisiin vihkimisiin. Nyt ohjeessa vielä kannustetaan kapituleja jatkamaan tätä laiminlyöntiä ja tälle on annettu uusi nimi: oikeustilan muutos.

Kirkolla on edelleen vain yksi legitiimi avioliittokäsitys, eikä laiminlyönneistä johtuva käytäntöjen sekavuus muuta tätä tosiasiaa. Piispainkokouksella ei ole valtuuksia muuttaa pastoraalisella ohjeellaan oikeustilaa kirkolliskokouksen päätösten eikä etenkään Jumalan sanan vastaiseksi.

”Taivas ja maa katoavat, mutta minun sanani eivät katoa.” (Matt. 24:35, Mark.13:31, Luuk. 21:33)

SOILI HAVERINEN
PÄÄSIHTEERI
17.6.2025

NYT HAKU TEOLOGIAN KANDIKOULUTUKSEEN ON AUKI!

Kiinnostaako teologia? Syksystä 2025 alkaen tarjoamme mahdollisuuden suorittaa kolmivuotinen englanninkielinen teologian kandidaatin (Bachelor) tutkinto STI:ssa yhteistyössä norjalaisen Fjellhaug International University Collegen kanssa. Haku koulutukseen on avattu 7.4. Fjellhaug International University Collegen nettisivuilla, viimeinen hakupäivä on 1.7.2025.

Koulutukseen voivat hakea korkeakoulukelpoiset henkilöt, jotka ovat toisen asteen opinnoissaan suorittaneet englannin kielen hyväksytysti. Kolmivuotisen akkreditoidun koulutuksen ensimmäisen vuoden (60 op) voi suorittaa myös erillisenä yleisen teologian kokonaisuutena esimerkiksi sivuaineopinnoiksi toiseen tutkintoon tai yleisestä mielenkiinnosta teologiaan. Haku koulutukseen löytyy sivulta: fsweb.no/soknadsweb/velgInstitusjon.jsf

Lisäinformaatiota löydät STI:n sivuilta: sti.fi/etusivu/uusi-teologikoulutus-2025/
Fjellhaug International University Collegen sivut: fih.fjellhaug.no/

Mikäli haet koulutukseen, laita tästä viesti myös Vesa Ollilaiselle (vesa.ollilainen@sti.fi).

STI:N SYYSKAUDEN AVAJAISIA VIETETÄÄN KE 3.9.2025 KLO 14:00 ALKAEN

14:00 Päivähartaus ja kahvi
14:30 Luento, Fjellhaug International University Collegen rehtori Frank-Ole Thoresen
Tervetuloa!

IUSTITIA 40 JULKAISTAAN TI 30.9.2025

Iustitia 40: Kaaresuvannosta Gambiaan – Näkökulmia lestadiolaisuuden historiaan julkaistaan ti 30.9. Suomen teologisessa instituutissa. Aloitamme hartaudella ja kakkukahveilla klo 14:00.

Julkaisutilaisuus alkaa klo 14:30 ja siinä kirjan syntyprosessia ja sisältöjä avaa professori Jouko Talonen sekä muita kirjan artikkelien kirjoittajia. Tervetuloa mukaan!

Voit ostaa kirjan julkaisutilaisuudesta tai tilata kirjan ennakkotilauksella 25 €:n hintaan + postikulut STI:n toimistolta: sti@sti.fi, 09 6689 550 (Huom! Lomien takia voi olla viivettä toimituksissa)

JUMALA – MUUTTUMATON VAI SYNTYNYT?

Matti Liljeqvist arvioi kriittisesti luennollaan STI:llä 22.5.2025 *Jumalan synty* -teoksen raamattuargumentteja. Luennon voi käydä katsomassa kokonaisuudessaan STI:n YouTube-kanavalta.

Jumalan synty -teos analysoi Raamattua historialliskriittisesti rajaten pois kaiken yliluonnollisen. Kirja haastaa perinteisiä uskonoppeja vaihtoehtoisilla selitysmalleilla, jotka perustuvat luonnollisiin ja kulttuurisiin kehityskulkuihin. Tämä on sekä tieteellinen valinta että teologinen ennakkoasenne: jos yliluonnollisen Jumalan olemassaolo kielletään, ei voida enää puhua Raamatun luotettavuudesta. Kyse ei ole neutraalista tutkimuksesta vaan naturalistisesta tulkinnasta, jonka mukaan Raamattu ei ole Jumalan ilmoitusta.

JUMALAN SYNTYMYYTTI

Kirja väittää, että oppi Kolmiyhteisestä Jumalasta on muotoutunut vähitellen kanaanilaisten uskontojen vaikutuksesta. Tämä perustuu oletukseen, jonka mukaan varhainen juutalainen usko oli polyteistinen ja Jahve sulautui kanaanilaisiin jumaluuksiin ennen monoteismin vakiintumista.

Ajatus, jossa Jumala eriytyy kanaanilaisista myyteistä, jättää huomiotta Raamatun ilmoituksen: VT:n keskeinen sanoma on *radikaali monoteismi* (5. Moos. 6:4; Jes. 43:10–11).

Kirja väittää, että Asera oli Jahven puoliso, joka sensuroitiin myöhemmin pois Raamatusta. Väite pohjautuu löydöksiin, joita tulkitaan tietyistä ennakko-oletuksista käsin. Kun VT kuvaa temppelin puhdistamista epäjumalanpalveluksesta, myös Aseraan liittyvistä esineistä (2. Kun. 23), kyseessä on nimenomaan epäjumalanpalvonnan torjuminen – jollaisena Raamattu Aseran palvonnan ilmoittaa. Liljeqvist korostaa: ”*Ajatus tekstien sensuroimisesta ei ole tieteellinen. Se on deus ex machina - ratkaisu, kun muuta ei keksitä.*”

Teoksen mukaan Jahven asema vakiintui vasta kuningasajalla (800 eKr.) ja epäjumalanpalvelus kiellettiin vasta temppelin tuhouduttua. Raamatun ilmoituksen mukaan väitteet ovat kestämättömiä; antaahan Jumala kansalleen kymmenen käskyä – joissa molemmat väitteet kumoutuvat – jo 1400-luvulla eKr. (2. Moos 20; 5.Moos. 5). VT kuvaa toistuvasti epäjumalanpalvontaa, jota ei hyväksytä missään kontekstissa. Epäjumalanpalvelus ei Raamatun ilmoituksen mukaan ollut koskaan virallinen osa juutalaista uskoa vaan vieras kulttuurinen elementti.

JUMALAN SUKUPUOLI

Kirja väittää, että myös Jumalan feminiinisiä piirteitä on sensuroitu pois Raamatun teksteistä ajan saatossa. Kirjan tulkinta Jumalan nimestä *El Shaddai* on

esimerkki spekulatiivisesta kielitieteestä. El Shaddai on käännetty kirjassa *rintojen Jumalaksi*, vaikka nimi voi viitata voimaan, riittävyyteen tai korkeuteen. Nimen perinteinen tulkinta on *Kaikkivaltias*. Raamatun Jumala ei ole sukupuolinen, vaikka häntä kuvataan usein maskuliinisilla pronomineilla – kyse on analogisesta kielestä. Liljeqvistin mukaan kirjan tulkinnassa El Shaddai -nimestä *”ei ole enää kysymys eksegetiikasta, vaan eisegetiikasta.”*

JEESUS, EVANKELIUMIT JA SILMINNÄKIJÄT

Kirjan mukaan evankeliumit eivät perustu silminnäkijähavaintoihin vaan ovat myöhäistä tulkintaa. Tällöin Jeesuksen opetukset ja kertomus ylösnousemuksesta olisivat syntyneet Jeesuksen seuraajien tarpeita varten, eivät historiallisesta todellisuudesta. Liljeqvist muistuttaa, että ei ole mitään keinoa todistaa, että evankeliumit eivät olisi tosia, eivätkä erot tapahtumien kuvailuissa todista siitä, että tapahtumat eivät olisi todellisia. UT vesittää myös tutkijoiden väitteet myöhäisestä tulkinnasta, kun Paavali viittaa Jeesuksen ylösnousemukseen jo n. 20 vuotta tapahtumien jälkeen (1. Kor. 15:3–8).

Lisäksi kirja esittää spekulatiivisen hypoteesin naisista Jeesuksen tyhjällä haudalla: voisiko tyhjä hauta selittyä sillä, että naiset menivät väärälle haudalle? Hypoteesissa on tutkimuksellinen ristiriita: *”ei voida olla varmoja mistään”*, mutta silti esitetään keksitty oletus väärästä haudasta.

Kristinuskon varhaisen leviämisen taustalla oli Jeesuksen haudan löytyminen tyhjänä ja ylösnousseen Jeesuksen ilmestymiset. Kukaan ei ole onnistunut antamaan vakuuttavia perusteluja sille, etteikö hauta todella olisi ollut tyhjä.

LOPUKSI

Jumalan synty -kirjan otsikko johtaa harhaan. Jumala ei ole ihmisen tuotos: hän on ilmoittanut itsensä historiassa – luomisessa, kansansa vaiheissa, Kristuksessa ja Sanassaan. Jos kirjassa kuitenkin ’syntyy’ jumala, kyseessä ei ole Raamatun Jumala. Raamatun Jumala on iankaikkinen, muuttumaton ja ylösnoussut. (Mal. 3:6; 5. Moos. 33:27; Matt. 28:6).

TEKSTI: SUSANNA HAMMARI
KUVA: SOILI HAVERINEN

KANNANOTTO PIISPAINKOKOUKSEN 3.6.2025 PASTORAALISEEN OHJEESEEN

Kirkolliskokouksen päätettyä hylätä piispainkokouksen esityksen kahdesta rinnakkaisesta avioliittokäsityksestä ja piispainkokouksen annettua pastoraalisen ohjeistuksen vihkimistä tai siunaamista pyytävien samaa sukupuolta olevien parien kohtaamisesta seurakuntatyössä tahdomme lausua seuraavaa.

Ensiksi, korjaamme harhaanjohtavan väitteen, jonka mukaan kirkko ei olisi tehnyt päätöstä samaa sukupuolta olevien vihkimistä koskevassa asiassa. Tämä ei pidä paikkaansa. Suomen evankelis-luterilaisen kirkon ylin päättävä elin on usean kerran päättänyt, että kirkon avioliittokäsitystä ei muuteta. Viimeksi kirkolliskokouksen täysistunto päätti asiasta 8.5.2025, kun piispainkokouksen esitys ja sitä puoltava lakivaliokunnan mietintö kahdesta rinnakkaisesta avioliittokäsityksestä hylättiin.

Väärän tiedon jakaminen on lopetettava. Kirkolla on voimassa oleva käsitys avioliitosta, jonka mukaan avioliitto on vain miehen ja naisen välinen. Tämä kanta on ilmaistu selkeästi muun muassa kirkolliskokouksen hyväksymässä Kristinopissa, johon esimerkiksi rippikouluopetuksen on kirkkojärjestyksen mukaan perustuttava.

Toiseksi, antamalla pastoraalisen ohjeen, jossa annetaan ymmärtää samaa sukupuolta olevien kirkollisen avioliittoon vihkimisen olevan hyväksyttyä ja jopa suotavaa, piispainkokous ylittää toimivaltansa ja toimii vastoin kirkkojärjestystä, kirkon ylimmän päättävän elimen päätöksiä sekä – mikä pahinta – vastoin Raamatun selkeää sanaa.

Piispainkokouksen päätöksen hyväksyneet piispat rikkovat piispan lupauksensa: ”Minä N.N. lupaan kaikkivaltiaan ja kaikkitietävän Jumalan edessä, että minä toimittaessani N:n hiippakunnassa piispan virkaa, jonka nyt olen valmis ottamaan vastaan, tahdon pysyä Jumalan pyhässä, puhtaassa sanassa ja siihen perustuvassa evankelis-luterilaisen kirkon tunnustuksessa. Tahdon myös tehdä parhaani, että kaikki muutkin, sekä sananpalvelijat että sanankuulijat hiippakunnassani niissä pysyisivät ja niiden mukaan eläisivät... Tahdon vihkiä ja asettaa virkaan pappeja, jotka havaitaan siihen kelvollisiksi. Tahdon myös edistää maan rauhaa sekä kuuliaisuutta laillista esivaltaa kohtaan, noudattaa kaikessa kirkon lakia ja järjestystä ja vakavasti kehottaa ja velvoittaa hiippakunnan pappeja samoin tekemään.”

Kolmanneksi, piispojen antamia ohjeita, jotka ovat vastoin Jumalan sanaa, ei tule noudattaa, kuten Augsburgin tunnustuksen XVIII artiklassa kirkkoisä Augustinusta siteeraten sanotaan: ”Katolisillekaan piispoille ei pidä antaa periksi, jos he erehtyvät ja opettavat mielipiteitä, jotka ovat ohjeellisen Jumalan sanan vastaisia.”

Allekirjoittajat:

Daniel Nummela, toiminnanjohtaja, Suomen Ev.lut. Kansanlähetys (SEKL)
Niilo Räsänen, varatoiminnanjohtaja, Suomen Ev.lut. Kansanlähetys (SEKL)
Regina Leppänen, hallituksen puheenjohtaja, Suomen Ev.lut. Kansanlähetys (SEKL)

Ville Mielonen, hallituksen puheenjohtaja, Suomen Raamattuopiston Säätiö (SROS)
Lauri Vartiainen, toiminnanjohtaja, Suomen Raamattuopiston Säätiö (SROS)
Petri Kortelahti, julistustyön johtaja, Suomen Raamattuopiston Säätiö (SROS)

Sari Mäkimattila, hallituksen puheenjohtaja, Suomen Luterilainen Evankeliumiyhdistys (SLEY)
Tom Säilä, toiminnanjohtaja, Suomen Luterilainen Evankeliumiyhdistys (SLEY)
Juhana Tarvainen, kotimaantyön johtaja, Suomen Luterilainen Evankeliumiyhdistys (SLEY)

Stig-Erik Enkvist, toiminnanjohtaja, Laestadianernas Fridsföreningars Förbund r.f. (LFF)
Vesa Pöyhtäri, lähetysjohtaja, Laestadianernas Fridsföreningars Förbund r.f. (LFF)
Olav Vikström, hallituksen puheenjohtaja, Laestadianernas Fridsföreningars Förbund r.f. (LFF)

Ingvar Dahlbacka, styrelseordförande, Svenska Lutherska Evangeliföreningen i Finland rf (SLEF)
Albert Häggblom, verksamhetsledare, Svenska Lutherska Evangeliföreningen i Finland rf (SLEF)
Ingemar Klemets, hemlandsledare, Svenska Lutherska Evangeliföreningen i Finland rf (SLEF)

Ville Väkeväinen, hallituksen puheenjohtaja, Lähetysyhdistys Rauhan Sana
Jukka Paananen, lähetysjohtaja, Lähetysyhdistys Rauhan Sana

Timo Laato, yhdistyksen pastori, Länsi-Suomen Rukoilevaisten yhdistys ry (LSRY)
Elias Halminen, yhdistyksen puheenjohtaja, Länsi-Suomen Rukoilevaisten yhdistys ry (LSRY)

Soili Haverinen, pääsihteeri, Suomen teologinen instituutti (STI)
Vesa Ollilainen, teologinen asiantuntija, Suomen teologinen instituutti (STI)

Antti Pitkäniemi, hallituksen puheenjohtaja, Esikoiset ry
Eero Nieminen, tiedotusvastaava, Esikoiset ry

Martti Leinonen, hallituksen puheenjohtaja, Lähetysyhdistys Kylväjä
Janne Aitta, va. lähetysjohtaja, Lähetysyhdistys Kylväjä

Eeva Pouke, toiminnanjohtaja, Uusheräys
Tuomo Lahtinen, varapuheenjohtaja, Uusheräys

Timo Keskitalo, puheenjohtaja, Paavalin synodi

SYKSYLLÄ ALKAVAAN KANDIKOULUTUKSEEN LUPAAVA MÄÄRÄ HAKIJOITA

Haku yhteistyössä Fjellhaug International University Collegen kanssa toteutettavaan kolmivuotiseen teologian kandidaatin (Bachelor in Theology, Mission and Ministry) koulutukseen on auki 1.7.2025 asti. Hakemuksia on tullut jo tähän mennessä mukavasti, ja ne käsitellään saman tien saapumisjärjestyksessä. Ennen tämän lehden painoon lähtemistä kandidaatin koulutukseen oli hakenut 15 suomalaista ja vuosiopintoihin kaksi.

Koulutus suoritetaan pääasiassa Suomesta käsin ja se on englanninkielinen. STI tarjoaa opiskelulle tuen, yhteisön ja puitteet Suomessa. Opiskelija saa opiskelumateriaalit viikolla 34 ja opinnot aloitetaan yhdessä ti 26.8. Syksyllä viikko 39 ja keväällä viikko 7 ovat lähiopetusviikkoja Oslossa Fjellhaugissa. Syksyllä kandiopiskelijoiden kanssa työskennellään aamupäivisin tiistaista torstaihin. Iltapäivisin järjestetään edelleen kaikille avoimia ja striimattavia luentoja.

Kiitos tähänastisista esirukouksista akkreditoidun koulutuksen ja sen opiskelijoiden puolesta! Pyydämme jatkamaan rukousta edelleen. Tämä on kauan odotettu askel STI:n työssä.

Fjellhaug internasjonale Høgskole

NYT VOIT LAHJOITTAA STI:LLE MYÖS KRYPTOVALUUTTOJA

STI:lle on nyt avattu suomalaiseen Coinmotion-palveluun kryptovaluuttatili, jonka kautta työtämme voi tukea suoraan esimerkiksi Bitcoin- tai Ethereum-lahjoituksilla. Näiden julkiset lahjoitusosoitteet löytyvät alta. Yleishyödyllisenä yhdistyksenä STI:n ei tarvitse maksaa kryptovaluuttojen realisoimisesta veroa. Voit kysyä lisätietoja asiasta pääsihteeri Soili Haveriselta (soili.haverinen@sti.fi).

AIKAMATKA ISRAELIIN - OPINTOMATKA 14.-24.5.2026

STI suunnittelee opintomatkaa Israeliin 14.-25.5.2026 yhteistyössä Kansanlähetysopiston kanssa. Matkan toteutuminen edellyttää luonnollisesti sen, että turvallisuustilanne sallii matkustamisen Pyhään maahan. Matkan aikana tutustutaan Raamatun tapahtumapaikkoihin niin Galileassa kuin Juudeassa ja Jerusalemissa paikallisten teologioppaiden Tanja Shoshanin ja Iiris Amoyalin johdolla. STI:n puolesta mukana ovat pääsihteeri Soili Haverinen ja teologinen asiantuntija Vesa Ollilainen. Matka sopii aktiivisille ja nuorekkaille ihmisille. Matkan hinta tulee

olemaan noin 2150 € sisältäen lennot, majoitukset puolihoidolla, muutaman kenttälounaan, bussikuljetukset, tarvittavat sisäänpääsyt ja opastukset Israelissa.

Opiskelijoiden on mahdollista hakea tukea matkakuluihin, koska STI on saanut viime vuosina kohdennettuja lahjoituksia tähän tarkoitukseen. Tämä on opiskelijoille loistava mahdollisuus saada elävyyttä Raamatun opettamiseen. Tähän tarkoitukseen voi edelleen antaa korvamerkittyä tukea (viitenumerolla 42806), jotta opintomatka olisi mahdollisimman monelle opiskelijalle taloudellisesti mahdollinen.

Alustavan kiinnostuksen lähteä mukaan matkalle voi ilmaista Kirsi Kurulle (kirsi.kuru@sti.fi).

* * * * *

TALOUDESTA

STI:n työssä saamme nähdä valtavan määrän ihmeitä joka vuosi, kun ne varat, jotka tähän työhön tarvitaan, kertyvät tuhansien eri kokoisten lahjoitusten kautta. Jokainen lahjoitus on merkittävä, emmekä pidä yhtäkään niistä itsestäänselvyytenä.

Talouden puolesta STI:n kevät on sujunut budjetin mukaisesti. Tammi-toukokuun tulot olivat 148 455,03 € ja menot -155 354,27 € eli taloudellinen tulos oli -6 899,24 €. Tuloista jäsenjärjestöjen jäsenmaksujen osuus on 25t €, tukijäsenten kannatusjäsenmaksuja on saatu 45 790 € ja muuta kannatusta 63 618,40 €. Oheisesta kuvasta näet tulot ja menot kuukausittain.

Lämmin kiitos sinulle kaikesta tuestasi, sekä esirukouksesta että taloudellisesta tuesta!

TEKSTIT JA TALOUSKAAVIO:
SOILI HAVERINEN

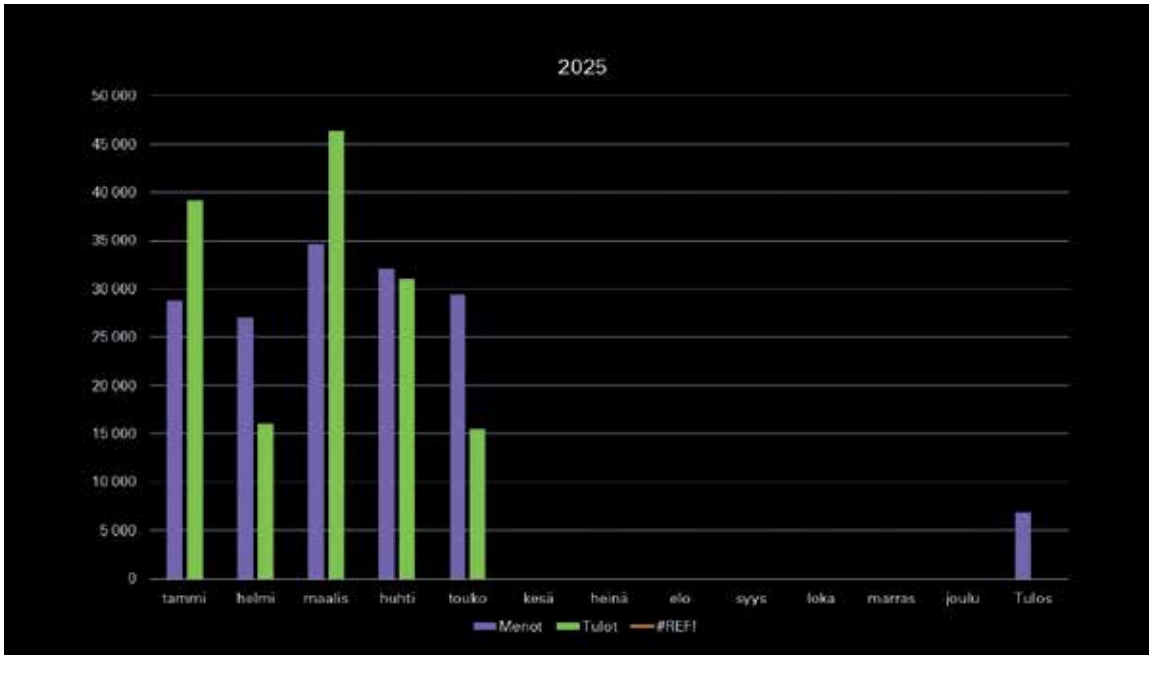

ONKO JUMALAKÄSITYS PELKKÄ IHMISMIELEN TUOTOS?

JUMALAKÄSITYKSEN PROJEKTIOTEORIA

Keväällä julkaistun Ville Mäkipellon, Juha Pakkalan ja Raimo Hakolan *Jumalan synty: Isän ja Pojan kätketty historia* (Otava: Helsinki, 2025) keskeinen teesi on, että ihmisten käsitykset Jumalasta ovat mielemme tuotoksia. Ihminen projisoi Jumalaan omat toiveensa ja unelmansa. Koska ihmiset ovat erilaisia eri kulttuureissa ja eri aikoina, seuraa tästä väistämättä jumalakäsitysten moninaisuus. Tämän moninaisuuden perusteella kristitytkään eivät voi väittää tietävänsä mitään lopullista Jumalasta.

Ajatus jumalakäsityksestä ihmismielen projektiona ei ole uusi. Jo saksalainen filosofi Ludwig Feuerbach (1804–1872) esitti, että jumalakuva vastaa ihmisten toiveita ja odotuksia. Projektioteorien kenties tunnetuin esittäjä oli psykoanalyysin perustaja Sigmund Freud (1856–1939), jonka mukaan uskonnolliset käsitykset ovat harhoja: heijastuksia ihmisen myönteisistä isäsuhteista. 2000-luvun alussa noussut uusateismi nojasi voimakkaasti Freudiin. Uskonto nähdään psykologisena selviytymiskeinona elämän epävarmuuksien ja vaikeuksien keskellä – ”kyynärsauvana pehmoille”, kuten joskus poleemisesti ilmaistaan. Kyse on pakomekanismista niille, jotka eivät kykene kohtaamaan todellisuutta ilman tuonpuoleisen tuomaa lohtua ja toivoa.

LUONNOLLINEN SELITYS JA LUONNONFILOSOFINEN LÄHTÖKOHTA

On tunnettu tosiasia, että ihmisten väitteet Jumalasta heijastavat väitteitä ihmisestä. Tämä näkemys ei kuitenkaan ole uusi, eikä se riitä mediasensaatioksi tai kohupaljastukseksi. Raamatussa käsitellään toistuvasti ihmisen taipumusta luoda mieluisa jumala ja pettää itsensä uskomaan sen olevan todellinen. Myös monijumalaisuuden vetovoima tulee Vanhan testamentin teksteissä esiin karulla selkeydellä. Siksi on luonnollista, että tutkimuksessa tarkastellaan jumalakäsityksen inhimillisiä taustatekijöitä.

Yksi asia on kuitenkin esittää, että ihmisten käsitykset Jumalasta *osittain* heijastavat heidän käsityksiään itsestään. Täysin toinen asia on väittää, että ne tekevät sen *vain, yksinomaan* tai *pelkästään*. Jälkimmäinen väite on teologian pelkistämistä antropologiaksi – kokonaisvaltainen väite ihmisestä ja jopa koko todellisuudesta. Tällöin tutkija ei ainoastaan etsi luonnollisia selityksiä samalla myöntäen, että niiden ulkopuolelle jäävät selitykset voivat olla parempia kuin luonnolliset. Sen sijaan hän lähtee siitä, että koko ilmiö pelkistyy luonnollisiin selityksiin. Muita selityksiä ei ole, eikä voi olla. Tämä ei ole tutkimuksen löydös, vaan sen lähtöoletus.

Vähemmän suora mutta lopulta yhtä vahva asenne näkyy silloin, kun tutkija

löytää joitakin toimivia luonnollisia selityksiä ja tekee sen perusteella oletuksen, että muut selitykset eivät ole olemassa tai eivät ole yhtä päteviä. Näin tutkimuksesta tulee lähtökohdiltaan suljettu järjestelmä, joka metafyysisellä ratkaisulla antaa naturalistiselle reduktiolle metodisen etuoikeuden.

REDUKTION ONGELMA: ALKUPERÄ EI RATKAISE OIKEUTUSTA

Väite jumalakäsityksestä pelkkänä mielen tuotoksena ei tee eroa kahden erillisen kysymyksen välillä: (1) mikä on jumalauskon alkuperä ja (2) mikä on sen oikeutus. Reduktiivinen lähestymistapa sekoittaa nämä kaksi. On mahdollista, että yksilölle usko Jumalaan tuo mielenrauhan ja että hänen jumalakäsityksensä heijastelee hänen omaa ihmisihannettaan. Mutta tämä ei vielä vastaa siihen, onko Jumala olemassa. Jumalan olemassaolo on erillinen, filosofinen ja teologinen kysymys. Ja jos Jumala on olemassa, reduktiivinen selitys muuttuu itse psykologiseksi pakokeinoksi, jolla ihminen välttää Jumalan todellisuuden.

TUTKIJAKAAN EI OLE ULKOPUOLINEN TARKKAILIJA

Jos tutkija väittää tai toimii tutkimuksessa sen oletuksen varassa, että kaikki jumalakäsitykset ovat ihmismielen tuotoksia, kattaa hänen väitteensä tai toimintatapansa myös hänen oman käsityksensä Jumalasta. Se koskee näin myös tutkimusta itseään. Tilanne ei muutu, vaikka tutkija esittäisi jumalakäsityksensä tieteellisen tutkimuksen tuloksena. Hänenkin näkemyksensä on lopulta hänen mielensä tuotos – samalla tavalla kuin Vanhan testamentin profeettojen, Paavalin tai kirjureiden käsitykset. Mikäli kaikki jumalakuvat ovat vain projisointeja, silloin myös tutkijan kriittinen näkemys on pelkkää projektiota.

Kuitenkin kriittinen tutkija väittää usein, että Raamatun kirjoittajat eivät tavoita todellisuutta Jumalasta, koska heidän näkemyksensä ovat inhimillisten toiveiden ja pelkojen muovaamia. Näiden uskonnollisesti motivoituneiden kirjoittajien teologia on oikeastaan antropologiaa: kertomus ihmisestä. Mutta – ja tässä piilee perustava ristiriita – tutkija itse olettaa, että hänen oma näkemyksensä tavoittaa todellisuuden sellaisena kuin se on. Toisin sanoen: hän pitää Raamatun kirjoittajia nominalisteina mutta itseään realistina. Vain moderni tutkija, hänen mukaansa, ymmärtää uskonnollisen uskon perimmäisen olemuksen pelkkänä mielen tuotoksena. Tutkija oikeuttaa tutkimuskohteensa kriittisen arvion maailmankatsomuksella, joka purkaa hänen uskottavuutensa tutkijana.

TEKSTI: VESA OLLILAINEN

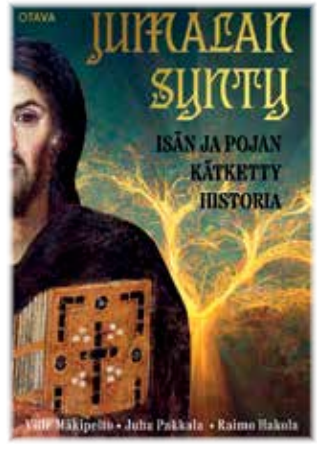

SAMI HAAPAKOSKI OPINTOJENSA LOPPUSUORALLA

Teologian opintoni ovat edenneet loppusuoralle. Teologian opiskelu on ollut antoisaa, mutta kieltämättä opetuksen tunnustuksettomuuden olen kokenut hieman ristiriitaisena, sillä useat teologiaa opiskelevista päätyvät työelämässä jollain tavalla hengellisen työn piiriin.

Teologian opiskeleminen on lisännyt edellisistä risuista huolimatta valmiuksia toimia esimerkiksi seurakuntien työssä. Ajatellen seurakunnan töitä olen kokenut työelämään valmistavat kurssit ja niiden oheiskurssit hyödyllisinä, koska itse pidän käytännön kautta oppimisesta. Kokonaisuutena teologian opinnot ovat valmistaneet hengelliseen työhön siirtymistä, vaikka hengellisen elämän hoito on täytynyt hoitaa yliopiston toiminnan ulkopuolella.

Teologina tahdon olla helposti lähestyttävä ja käytännönläheinen. Esimerkiksi ripareilla oma opetukseni on ollut varsin tietopainotteista, mutta pyrin tuomaan opetukseeni paljon esimerkkejä ja omia kokemuksia, joihin kuulijoiden on helppoa samaistua. Teologina haluan näyttää oman uskoni ja luottamukseni Jeesukseen meidän Vapahtajanamme. Syyni lähteä opiskelemaan teologiaa oli pohjimmiltaan halu työllistyä hengelliseen työhön sekä löytää oma paikkani kertoa ilosanomaa Jeesuksesta Kristuksesta, joka oli valmis kuolemaan puolestamme, jotta me saisimme elää iankaikkisesti.

STI on muodostunut opintojen edetessä yhä tiiviimmin osaksi omaa opintoihin liittyvää arkea. Etenkin STI:n uudet tilat ovat osoittautuneet itselle kotoisaksi paikaksi opiskella ja viettää päivisin myös tovi aikaa hartauden ja muiden uskovien parissa. STI:n eri opetuksien kautta olen saanut hyviä työkaluja ajatellen teologina toimimista tai mahdollista papin virkaan siirtymistä. On ilon aihe, että hyvää teologiaa voi ammentaa yliopiston ulkopuolelta tunnustuksellisesta lähtökohdasta.

Nyt syksyllä on avautumassa poikkeuksellisen hyvä mahdollisuus päästä opiskelemaan teologiaa, kun STI:llä alkaa teologian kandidaatin koulutus yhteistyössä Fjellhaugin korkeakoulun kanssa.

TEKSTI: SAMI HAAPAKOSKI,
TEOLOGIAN OPISKELIJA
KUVA: MAIJA HAGBERG

KESÄLOMA - ARMONAIKAA SIELULLE

Kesän tultua monet odottavat lomaa. Länsimaissa vapaata on enemmän kuin muualla ja nykyään enemmän kuin aiemmin. Kuitenkin ajankäyttöömme liittyy ongelmia. Kaiken touhun pyörinnässä ja työn tehokkuusvaatimusten paineessa emme muista aina, että tarpeellisia on vähän, lopulta vain yksi (Luuk 10:42).

Me haluamme jatkuvasti jotain lisää: ellei rahaa ja tavaraa, niin uusia kokemuksia ja elämyksiä. Elämältä odotetaan paljon, ja odotukset tuntuvat kasaantuvan lomaan. Silloin ei vältytä pettymyksiltä. Emme uskalla myöntää sisäistä tyhjyyttämme ja tarkoituksettomuuden tunnettamme. Yritämme terästäytyä takomalla rautaista tahtoamme entistä kovemmin tajuamatta, että yhä rumempaa jälkeä syntyy mielemme herkkiin kerroksiin.

Tarvitsemme muistutusta siitä, että olemassaolomme syvin tarkoitus ei ole muu kuin sielun pelastus. “Sillä mitä se auttaa ihmistä, jos hän voittaisi kaiken maailman, mutta saisi sielullensa vahingon?” (Matt. 16:26) Mitä auttaa, vaikka saisimme kotimme siivottua, elämysmatkat maksettua ja mökin remontin valmiiksi, mutta unohtaisimme Luojamme ja hengellisyytemme näivettyisi?

Kesälomalla luulisi löytyvän aikaa Raamatun lukemiseen. Mutta silloin on myös “armonajan varkaita” liikkeellä. Vai mistä johtuu, että armonaika ikään kuin lyhenee, kun loma-aika pitenee? Itsetutkisteluun on syytä. Älä tee itsellesi kiirettä, ellei sinulla sitä ole.

Lomalle lähtiessä kristitty laittaa herkästi ns. ”vaihteen vapaalle”. Sielunvihollinen ei kuitenkaan pidä lomaa. Hänellä on täysi työpäivä ilman kahvitaukoja, vaikka minulla olisi lomaa. Siksi hengellinen taisto ei lakkaa lomallakaan.

Tosin meidän kuuluu nauttia jatkuvasta lomasta siinä suhteessa, että emme autuuteen sekoita ansioitamme. Jos sen virheen teemme, saamme paiskia töitä loputtomasti hampaita kiristellen ja itkua vääntäen. Pelastuksemme on maksettu vieraalla työvoimalla. Vapahtaja teki sen! Me pääsemme nauttimaan hänen työnsä ansioista uskossa.

Jospa me Herran armosta lupaisimme, että kesälomalla luemme esim. yhden evankeliumin ja jonkun profeettakirjoista ja rukoillessamme käytämme VT:n psalmeja. Silloin sielumme virvoittuu ja kokee taivaallisen suven suloisuutta jo täällä armonajassa.

TEKSTI: TIMO LAATO,
PASTORI / LÄNSI-SUOMEN
RUKOILEVAISTEN YHDISTYS
KUVA: JAKOB BIRGERSSON

RAAMATTU-JA LÄHETYSTEOLOGISET PÄIVÄT 15.-17.8.2025 ”ME TUNNUSTAMME”

Nikean uskontunnustuksen 1700-juhlavuosi jatkuu elokuussa Karkun evankelisella opistolla järjestettävillä Raamattu- ja lähetysteologisilla päivillä. Tapahtuma on tarkoitettu jokaiselle kristillisen uskon, lähetyksen ja teologian kysymyksistä kiinnostuneelle aina ammattilaisesta riviseurakuntalaiseen. Tervetuloa tekemään löytöjä, rakentumaan ja keskustelemaan yhdessä!

Tapahtuman pääpuhujana on ***Phillip Cary (USA),*** jonka luennot jatkavat tammikuussa Perusta-lehden teologisilla päivillä avattuja teemoja. Caryn luentojen aiheet Karkussa ovat: Raamatun Jumala ja Nikean uskontunnustus.

Nikean uskontunnustus on kristillisen ilosanoman tiivistelmä. Se teroittaa hyviä uutisia siitä, kuka Jumala on ja mitä hän tehnyt meidän ja meidän pelastuksemme tähden. Uskontunnustuksen kieli on peräisin Raamatusta, ja samalla se antaa kehykset sille, miten voimme puhua uskollisesti Raamatun Jumalasta.

Jos olet kiinnostunut tapahtumasta, niin lue lisää ja ilmoittaudu:
https://keokarkku.fi/leirit-ja-kurssit/raamattu-lahetysteologiset-paivat/

PÄÄSIHTEERIN VIERAILUT

Viikolla 26 Ajassa-ohjelma, Alfa-media
Pe-su 27.-29.6. Valtakunnallinen evankeliumijuhla, Karkun evankelinen opisto
Pe-su 4.-6.7. Kansanlähetyspäivät, Kansanlähetysopisto, Ryttylä
La 19.7. OPKOn kesäleiri, Valkealan kristillinen opisto
La 9.8. Hämeenlinnan evankeliumijuhla, Luther-talo, Hämeenlinna
Pe 15.8. Hengelliset syventymispäivät, SRO, Järvenpää
Pe-su 15.-17.8. ”Me tunnustamme”, Raamattu- ja lähetysteologiset päivät Karkun evankelinen opisto
Ma 25.8. Ytimeen-verkosto, Vuosaaren kirkko, Helsinki
La 13.9. Pointti-leiri, Kansanlähetysopisto, Ryttylä
Pe 3.10. Sisälle Sanaan, Suomen Raamattuopisto, Kauniainen

TEOLOGISEN ASIANTUNTIJAN VIERAILUT:
Pe-su 27.–29.6. SLEF, vuosijuhla, Ähtävä
Ke 2.7. Kansanlähetyspäivien talkooleiri, Ryttylä
Pe-su 4.–6.7. Kansanlähetyspäivät, Ryttylä
Ma 18.8. Kansanlähetysopisto, Ryttylä
Pe-su 22.–24.8. Pohjosmainen sisälähetysneuvosto, Vaasa
Pe-su 19.–21.9. Kyrkhelg Nord, Kokkola
To 25.9. SLEF, Turku

TERVETULOA STI:N JÄSENJÄRJESTÖJEN KESÄJUHLILLE

* **Laestadianernas Fridsföreningars Förbund**, Punsarin rukoushuone, Ähtävä, pe-su 11.-13.7., teema: ”Jumalan laupeus”, www.lff.fi
* **Lähetysyhdistys Rauhan Sana**, Suvijuhlat Rovaniemellä ”Rauhan minä annan teille”, pe-su 4.-6.7., www.lyrs.fi
* **Länsi-Suomen Rukoilevaiset**, Rukoilevaisten kesäseurat ”Herra sotii teidän puolestanne”, Harjavalta, to-su 18.-20.7., www.lsry.fi
* **Suomen Ev.lut. Kansanlähetys**, Kansanlähetyspäivät ”Raamattu, herätys, lähetys”, Ryttylä (Hausjärvi), pe–su 4.-6.7., www.sekl.fi
* **Suomen Luterilainen Evankeliumiyhdistys,** valtakunnallinen Evankeliumijuhla ”Sinua odotetaan”, Karkun evankelinen opisto, pe-su 27.-29.6., www.sley.fi
* **Svenska Lutherska Evangeliföreningen i Finland**, Årsfest ”Jesus, vårt hopp”, Esse kyrka, Esse, to-son 26.-29.6., www.slef.fi
* **Suomen Raamattuopiston Säätiö**, Hengelliset Syventymispäivät ”Me uskomme”, Järvenpää-talo, pe-su 15-17.8., www.sro.fi

Kylväjän Kesäpäivät on tämän lehden painoon mennessä jo ehditty pitää Vantaan Tikkurilan kirkolla.

Osoite
Kaisaniemenkatu 4 A 7. kerros
00100 Helsinki

Sähköposti ja puhelin
sti@sti.fi, etunimi.sukunimi@sti.fi
09 668 9550

Kotisivu
www.sti.fi

Lahjoitustilit ja MobilePay
Danske Bank:
FI74 8000 1100 5642 45, BIC: DABAFIHH
Nordea:
FI66 1555 3000 1169 14, BIC: NDEAFIHH
MobilePay numero 51533

Työntekijät
pääsihteeri Soili Haverinen
sihteeri Kirsi Kuru
teologinen asiantuntija Vesa Ollilainen

Aukiolo: STI kesätauolla 2.6.-22.8.
Teologinen tutkimus- ja koulutuskeskus Luentotoimintaa, kirjasto ja lukusali sekä seurakuntavierailuja

Julkaisee IUSTITIA-nimistä teologista aikakauskirjaa. Tiedotuslehti KULMAKIVI lähetetään tukijäsenille viisi kertaa vuodessa.

Hallituksen puheenjohtaja
toiminnanjohtaja Daniel Nummela, SEKL

Jäsenjärjestöt
Laestadianernas Fridsföreningars Förbund
Lähetysyhdistys Kylväjä
Lähetysyhdistys Rauhan Sana
Länsi-Suomen Rukoilevaisten Yhdistys
Suomen Ev.lut. Kansanlähetys
Suomen Luterilainen Evankeliumiyhdistys
Suomen Raamattuopisto
Svenska Lutherska Evangeliföreningen i Finland

Talous vapaaehtoisen kannatuksen varassa. Vuositukijäsenmaksu 50 euroa (opiskelijat maksutta, yhteisöt 100 euroa, ainaisjäsenyys 800 euroa). STI ottaa vastaan kirjalahjoituksia, avustuksia ja testamentteja. Jos haluat lahjoittaa kirjoja, niin ole ensin yhteydessä STI:n henkilökuntaan.

Rahankeräyslupa RA/2018/904
Poliisihallituksen arpajaishallinto myönsi STI:lle uuden rahankeräysluvan 4.11.2020. Lupa on toistaiseksi voimassa oleva. Varat käytetään teologiseen ja pastoraaliseen koulutukseen, julistus- ja julkaisutoimintaan, kirjastopalvelujen ylläpitämiseen sekä palkka- ja hallintokuluihin siltä osin kuin kulut palvelevat varsinaista yleishyödyllistä käyttötarkoitusta.

Taitto Kirsi Kuru
Painopaikka Kirjapaino Hermes Oy
ISSN-L 2243-0733, ISSN 2243-0733 (painettu)
ISSN 2243-0741 (verkkojulkaisu)

SUOMEN TEOLOGINEN
INSTITUUTTI
KAISANIEMENKATU 4 A
00100 HELSINKI

A
Posti Oy
. D022
Posti Green

KANSIKUVAT: KUKKALOISTOA HELSINGIN HAAGAN ALPPIRUUSUPUISTOSSA JA KESKUSPUISTOSSA (KIRSI KURU)

LUKEMATTOMAT OVAT TEKOSI, HERRA. MITEN VIISAASTI OLET NE TEHNYT!
KOKO MAA ON TÄYNNÄ SINUN LUOTUJASI. (PSALMI 104:24)